NEŘÍKEJ TOMU UMĚNÍ

od autora SVĚTOVÉHO BESTSELLERU **KRAĎ JAKO UMĚLEC**

10 ZPŮSOBŮ, JAK ZNOVU TVOŘIT JAKO DĚTI

AUSTIN KLEON

Jan Melvil publishing

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

NEŘÍKEJ TOMU UMĚNÍ

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

NEŘÍKEJ TOMU UMĚNÍ

10 ZPŮSOBŮ, JAK ZNOVU TVOŘIT JAKO DĚTI

AUSTIN KLEON

S KRESBAMI OD OWENA A JULESE KLEONOVÝCH

Jan Melvil publishing

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Austin Kleon
NEŘÍKEJ TOMU UMĚNÍ
10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Copyright © 2026 by Austin Kleon.
All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
No part of this book may be used or reproduced in any manner for the purpose of training artificial intelligence technologies or systems. This work is reserved from text and data mining (Article 4(3) Directive (EU) 2019/790).
This edition published by arrangement with Tarcher, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Podle anglického originálu Don't Call It Art: 10 Ways to Create Like a Kid Again vydalo v edici Briquet nakladatelství Jan Melvil Publishing v Brně roku 2026. Žádná část této knihy nesmí být nijak použita či reprodukována bez písemného svolení, s výjimkou případů krátkých citací jako součásti kritických článků a recenzí. Obsah knihy slouží výhradně ke vzdělávacím účelům. Automatizované využití textů a dat ve smyslu čl. 4 směrnice Evropské unie 2019/790 je bez souhlasu majitelů práv zakázáno.

AI TRANSPARENTNÍ: Jan Melvil Publishing upřednostňuje lidskou kreativitu a talent před obsahem generovaným AI. Tato kniha splňuje podmínky autentického lidského autorství.

Překlad Filip Drlík
Odpovědná redaktorka Vladimíra Škorpíková
Jazyková redaktorka Zuzana Kačerová
Šéfredaktor Marek Vlha
Grafická úprava a sazba Austin Kleon, Shannon Nicole Plunkett, Aneta a Tomáš Cikánovi
Obálka Austin Kleon, Aneta a Tomáš Cikánovi
Fotografie autora Clayton Cubitt
Jazyková korektura Agáta Švindrychová
Tisk a vazba PBtisk, a. s., Příbram

Vydání první
Jan Melvil Publishing, 2026
Všechny naše knihy najdete na www.melvil.cz

Chyby a připomínky: melvil.cz/chyby
Recenze a pochvaly: www.melvil.cz/kniha-nerikej-tomu-umeni
libisemi@melvil.cz
Kniha vychází také elektronicky a jako audiokniha.

ISBN 978-80-7555-336-2

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

VĚNOVÁNO DĚTEM V NÁS

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

OBSAH

Úvod – 13

1. ZAHOĎ NÁVOD. – 18

Neříkej tomu umění. / Lepší nevědět. / Nikdo nic neví. / Přijď si na to sám.

2. NEBER VĚCI AŽ MOC VÁŽNĚ. – 38

Kdo se baví. / Předstírej, že je to komedie. / Buď za blázna. / Hodně se ptej. / Neboj se toho, co přichází samo.

3. DOPŘEJ SI ČAS, PROSTOR A MATERIÁL. – 62

Čas na cestování časem. / Bezpečné místo ke hře. / Materiál, co máš po ruce.

4. ZLOBENÍ POVOLENO! – 84

Udělej něco, co se nemá. / Vyrob hromadu nedokonalých věcí.

5. VĚŘ NA KOUZLA. – 96

Kostýmy a potrhlé rituály. / Vesmírná sdělení.

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

6. MYSLI MIMO SVOJI HLAVU. — 108

Naslouchej svému tělu. / Pracuj se svými pocity.

7. PROBLÉMY S VÝSTUPY JSOU PROBLÉMY SE VSTUPY. — 122

Bez vstupů nejsou výstupy. / Měj jasno, co tě baví. / Učíme se nápodobou. / Přijmi svoje posedlosti. / Choď do knihovny.

8. PŮJČ SI DÍTĚ! — 144

Čtyřleťák tě dostane z bloku. / Přiuč se pozorováním. / Navštiv dětskou sekci. / Buď zvídavý dospělák.

9. NIC NEPŘIJDE NAZMAR. — 164

Kreativita je pozůstatek promarněného času. / Nuda je servisní zastávka. / Je v pohodě to vzdát. / Neskákej z okna.

10. NEPOTŘEBUJEŠ ŽÁDNOU VIZI. — 182

Hoď budoucnost za hlavu. / Pracuj s tím, co máš před sebou. / Překroč svoji představivost.

A co teď? – 202

Děkuju – 208

O autorovi – 211

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

„POZOROVÁNÍ DÍTĚTE PŘI
KRESLENÍ MĚ TOHO
O UMĚNÍ NAUČILO SPOUSTU...
KDYŽ SI DĚTI KRESLÍ
A HÁZEJÍ VĚCMI,
NEŘÍKAJÍ TOMU UMĚNÍ.
PROSTĚ JENOM NĚCO DĚLAJÍ.“

— JOHN BALDESSARI
(1931–2020)

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

TAHLE KNIHA
OBSAHUJE LEKCE UMĚNÍ,
KTERÉ JSEM POCHYTIL
OD SVÝCH KREATIVNÍCH DĚTÍ.

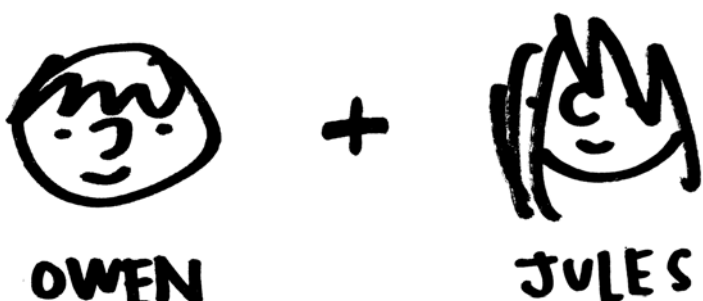

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

**„Člověku se tvorba daří líp,
když se nepovažuje za umělce…
když tomu nebudete říkat umění,
pravděpodobně to dopadne lépe.“**

— BRIAN ENO

Nikdy jsem nestudoval žádnou uměleckou školu, ale čas strávený s mými dětmi mě inspiroval víc, než by kdy dokázala jakákoli škola. Když byli kluci ještě batolata, kreslili jako dva malí Picassové. Postupovali přesně tak, jak jsem si vždycky přál tvořit já – beze strachu a rozpaků, jen s nespoutanou energií, čirým nadšením a lehkostí.

A byla to teda pořádná škola – možná by se dokonce dalo říct, že mě spíš *odnaučili* všechno, co jsem se kdy naučil. Coby jejich táta a autor *Kraď jako umělec* a dalších knih o kreativitě, kterých se celosvětově prodaly miliony výtisků, jsem tak nějak předpokládal, že roli učitele zastanu já, zatímco oni budou mými žáky. Brzy se však ukázalo, že je to přesně naopak: oni mi toho mohli předat mnohem víc než já jim.

A tak jsem se dal do učení k začátečníkům. Nastoupil jsem jako pomocník do jejich ateliéru a dokud jsem si hleděl svého, všechno šlo hladce. Náplní mojí práce bylo nosit výtvarné potřeby, obstarávat svačinky a konejšit záchvaty vzteku. Naučil jsem se mít pusu zavřenou a oči otevřené. Občas mě nechali, abych se k jejich řádění přidal, rozhodně ale nepotřebovali rady, jak být kreativní. Potřebovali, abych byl po ruce, ale nepletl se jim do cesty.

Kdykoli jsem jejich výtvory sdílel na internetu, čtenáři se mě ptali, kdy konečně napíšu knihu o kreativitě pro děti.

„Děti žádnou knihu nepotřebují!“ namítal jsem. „To spíš my potřebujeme knížku, která by nám pomohla být víc jako ony!“

A tu knihu právě držíte v ruce.

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

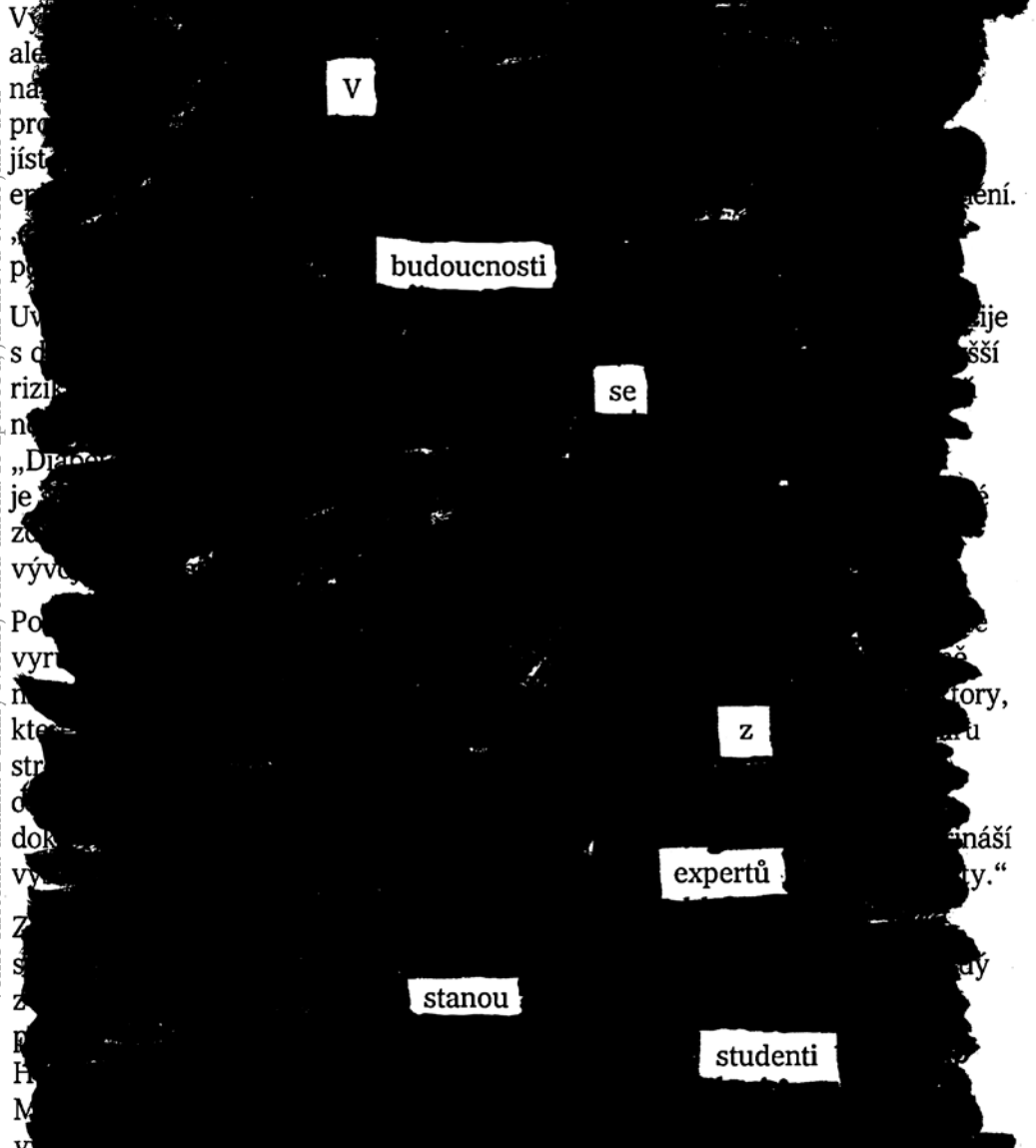

Když jsem se učil ty své dva malé umělce milovat a starat se o ně, napadalo mě, proč vlastně stejnou lásku a péči nevěnuju i sám sobě. Totéž jsem si říkával při čtení knih o rodičovství – proč tohle všechno děláme pro svoje děti, ale sami pro sebe ne? Proč si *všichni* neuděláme čas na hraní? Proč si *všichni* nedovolíme se nudit? Proč *všichni* neomezíme čas u obrazovek a nejdeme ven?

Jednou jsem poslouchal rozhovor s hudebnicí Fionou Apple, ve kterém přiznala, že čte hodně knih o výchově; ne proto, že by plánovala mít děti, ale protože se chce naučit, jak být rodičem *sama sobě*. „Takže jste zároveň rodičem a dítětem?“ zeptal se jí moderátor.

„Podle mě to tak musí být vždycky. Myslím, že každý musí být dítětem a zároveň sám sobě rodičem.“

V téhle knize vás naučím, jak k sobě můžete přistupovat s láskou a péčí milujícího rodiče, aby to nespoutané, tvořivé dítě, které ve vás pořád žije, mohlo ven a mohlo si hrát.

Rád bych zdůraznil, že k jejímu čtení vůbec nemusíte děti mít, nemusíte je chtít mít, a dokonce ani nemusíte mít děti *rádi*! Jestli ale děti ve svém životě máte, klidně tuto knihu považujte za maskovanou příručku pro rodiče. Všechna ponaučení v ní se dají využít jako strategie na podporu dětské kreativity. (Doufám, že nejdřív je pochytíte vy, ať můžete jít dobrým příkladem.)

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

V určitém okamžiku svého tvůrčího života si možná uvědomíte, že jste se, slovy Murraye Steina, stali sami sobě „nejhorším nepřítelem, nejtvrdším kritikem a nejpřísnějším drábem“. Tuhle počáteční energii, radost a svobodu člověk ztratí ani nemrkne. Ať už se vám v životě moc nedaří, nebo se vám naopak vede líp, než by vás kdy napadlo, snadno se stane, že se začnete nudit, že nevíte kudy kam nebo že už jen jedete na autopilota. Připadáte si odepsaní. Vyhořelí. Jako byste už nikdy neměli vytvořit nic, co bude za něco stát.

Díky času strávenému s dětmi jsem se dokázal od spousty těchhle pocitů oprostit. A tohle jsem od nich pochytil. Doufám, že tyto lekce pomůžou i vám.

„Každé dítě je umělec,
těžké je jím zůstat v dospělosti.“

— PABLO PICASSO

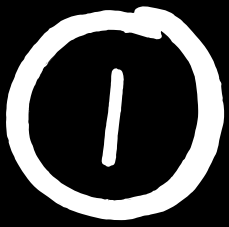

ZAHOĎ NÁVOD.

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

NEŘÍKEJ TOMU UMĚNÍ.

Když byly moje děti malé, šlo jim tvořit umění dokonale, protože si s tím, jestli tvoří umění, vůbec nelámaly hlavu.

Chtít tvořit umění je ten nejsnazší způsob, jak si v tom zabránit. Když se o něco takového snažíte, máte hlavu plnou všemožných pravidel o tom, co je a co není umění, co byste měli a co naopak neměli dělat. Když tomu ale nebudete říkat umění, všechen ten tlak zmizí. A vy můžete prostě jen něco tvořit.

Kdo si nedělá starosti s tím, jestli tvoří umění, nemusí si dělat těžkou hlavu ani s kritiky. Malé děti v hlavě žádného kritika nemají; toho jim tam nasazujeme my v rámci výchovy. Jakmile se v nás ale vnitřní kritik jednou zabydlí, začneme sami sobě vykládat příšerné

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

věci, které bychom nikomu jinému *nikdy* neřekli. Náš vnitřní kritik zpochybňuje, co si o sobě vůbec myslíme, co si myslíme, že děláme, jak se vůbec opovažujeme, proč se vůbec namáháme, kdy už konečně dostaneme rozum a najdeme si pořádnou práci, jak se tímhle hodláme uživit, kdy už konečně vytvoříme něco *originálního* a proč si vůbec myslíme, že by ten náš *škvár* měl někoho vůbec zajímat.

„Kdybychom se s tímhle naším vnitřním kritikem setkali osobně někde ve společnosti, připadal by nám jako ustavičný hnidopich, se kterým není něco v pořádku," píše Adam Phillips. „Byl by nudný a krutý. Asi bychom si pomysleli, že prožil něco hrozného, že se na něm podepisují následky nějaké katastrofy. A měli bychom pravdu."

Umělečtí kritici se naštěstí zajímají jen o umění. Když tomu, co děláte, nebudete říkat umění, kritikům bude vaše tvorba úplně fuk a nechají vás na pokoji.

Teď můžete dělat, co se vám zachce.

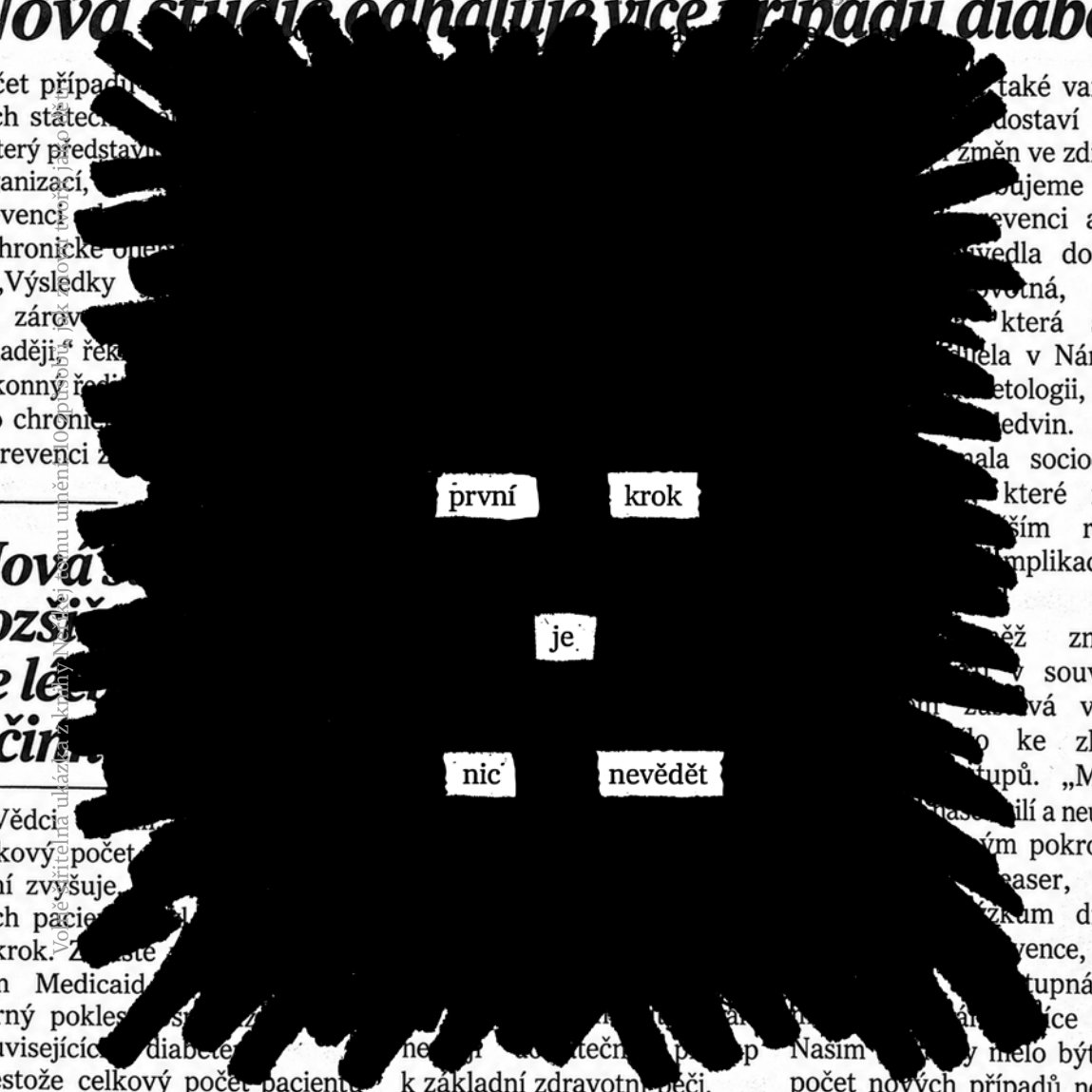
první krok
je
nic nevědět

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

LEPŠÍ NEVĚDĚT.

**„Když nevíš, co děláš,
naděláš báječné chyby.“**

— PETER HOOK

Na začátku nevíme dost na to, abychom poznali, že vlastně nevíme, co děláme. Děti nevědí, že něco nejde, dokud jim někdo neřekne, že to nejde. Nemožné je pro ně stále ještě možné.

Sir Ken Robinson v knize *Ve svém živlu* vypráví příběh o šestileté holčičce na hodině výtvarky. Učitelka se jí zeptá, co kreslí. Aniž by zvedla oči, holčička odpoví: „Kreslím obrázek Boha." Překvapená učitelka namítne, že nikdo přece neví, jak Bůh vypadá. „Za chvilku se to dozví," odpoví jí holčička.

Přesně takový má být tvůrčí duch – kéž bychom si ho uměli uchovat!

Zádrhel nastane, teprve když nám někdo řekne nebo sami zjistíme, že nevíme, co děláme. Začneme se trápit tím, jestli naše výtvory za něco stojí a jestli vlastně za něco stojíme my sami.

V tu chvíli to spousta lidí vzdá. A z těch, kteří to nevzdají, se stanou umělci.

Když nevíte, co děláte, ale i tak v tom hodláte pokračovat, nebráníte se ničemu. Hodně se vám toho nepovede, ale občas úplnou náhodou kápnete na něco velkolepého a geniálního. Režisér Orson Welles své veledílo *Občan Kane* natočil v pouhých pětadvaceti letech. Když se ho ptali, jak se mu podařilo stvořit tak důmyslný snímek v tak nízkém věku, zdůrazňoval, jak důležitou roli v tom sehrála jeho neznalost: „Nevěděl jsem, že něco nejde. Teprve když o své profesi něco víte, začnete být bojácní a opatrní." Welles se svým štábem dokázal zdánlivě nemožné věci, „protože jednoduše nevěděli, že jsou nemožné".

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Potíž s tímhle plodným stavem *nevědění* je v tom, že když v něm setrváte dostatečně dlouho, začnete vědět, co děláte. Ostatní si toho všimnou a budou po vás chtít, abyste toho dělali víc. Najednou se z *neznámého* stanete *známým* neboli „úspěšným“; svět se domnívá, že víte, co děláte, a odměňuje vás za to.

Jenže *vědět* je pro tvůrčí osobnost velmi nebezpečné. Jakmile už víte, co děláte, začne to být nuda. Buď to začne nudit ostatní, nebo (a to je pravděpodobnější) vás.

**„Kouzlo spočívalo v těch raných letech,
kdy jsme nevěděli, co děláme
a kdy jsme byli ochotni vyzkoušet cokoli.“**

— ALEX VAN HALEN

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Komiksový kreslíř Gareth Brookes řekl: „Slyšel jsem, že prý je zapotřebí 10 tisíc hodin, než si člověk dokonale vytříbí svůj styl, než se vykreslí a najde svoji linku, ale upřímně si myslím, že 10 tisíc hodin potřebujete spíš k tomu, abyste se stali nudnými a průměrnými. Ve chvíli, kdy dosáhnete mistrovství ve svém oboru, přestáváte být kreativní."

Lidé, kteří si dokážou uchovat tvořivost po celý život, vědí, že jakmile začnou něco vědět, je čas vrátit se k nevědění. Vědí totiž, jakkoli je to lákavé, že když setrvají v bezpečném, pohodlném a často i výnosném režimu vědění, úplně si zabetonují cestu k čemukoli novému.

Zatímco píšu tuhle knížku, jeden z největších rapperů naší doby chodí po světě a hraje na dřevěnou flétnu. André Benjamin alias André 3000 dosáhl neuvěřitelného úspěchu jako polovina legendárního hiphopového dua Outkast. Záhy se však k rapování obrátil zády, čímž se připravil o miliony dolarů a čelil vlně zklamání zástupů svých fanoušků; to všechno proto, aby se mohl věnovat své vášni pro dechové nástroje. Jak to vysvětlil? Mistrovství ho začalo *nudit*. „Radši budu zajímavý amatér než nudný mistr," řekl. Když hrál poprvé na flétnu, připadal si prý, jako by poslouchal sám sebe, jak je „v něčem úplné mimino". Ten pocit byl neodolatelný. Bylo

to *nevědění*. (A světe, div se – když nakonec vydal své první album s dechovými nástroji, získalo tři nominace na cenu Grammy.)

Jestli se zrovna teď nacházíte v režimu *nevědění* – okolní svět vám nedává žádný smysl a netušíte, co děláte –, jste přesně tam, kde máte být! Držte se toho. Tvořte dál. A uvidíte, co se stane.

„Nepřemýšlej nad tím, jestli tvoříš umění.
Prostě něco vytvoř. Ať ostatní rozhodnou,
jestli je to dobré, nebo špatné,
jestli se jim to líbí, nebo nelíbí.
A zatímco se budou rozhodovat, tvoř dál…“

— ANDY WARHOL

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

NIKDO NIC NEVÍ.

Vnímavé děti a citliví teenageři občas nabydou dojmu, že dospělí kolem nich jen *předstírají*, že vědí, co dělají. A mají naprostou pravdu.

Když jsem poprvé držel v náručí svého prvního syna, došlo mi, jak strašně moc toho nevím. Být rodičem znamená být věčným amatérem. V původním významu francouzského slova *le parent* („ten, kdo miluje“) totiž nemůžete dělat nic jiného než tu pro své dítě být a milovat ho. A když si začnete myslet, že to máte v malíku, dítě se vám změní před očima a najednou musíte zase na všechno přicházet od nuly. A tak to jde celou tu dobu, co spolu strávíte. Když se vám narodí další dítě, možná vás napadne: *Teď mi možná pomůže něco z toho, co jsem se naučil s tím předchozím*.

kdo ví?

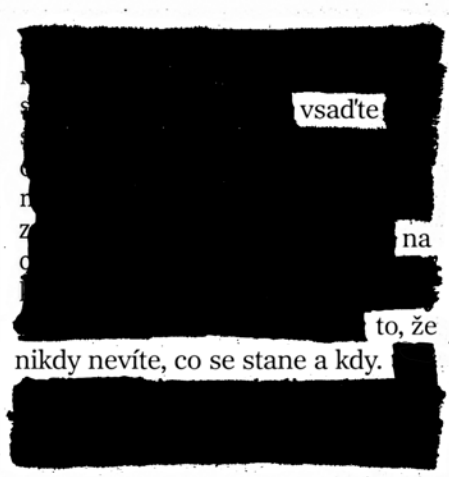
vsaďte
na
to, že
nikdy nevíte, co se stane a kdy.

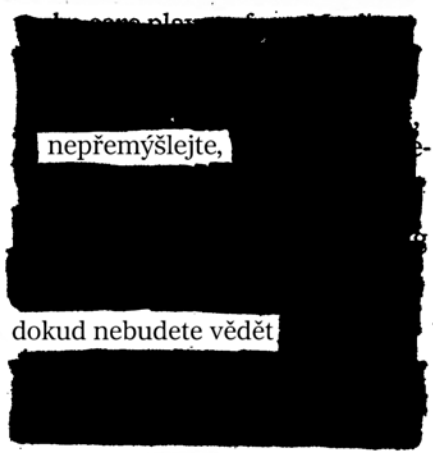
nepřemýšlejte,
dokud nebudete vědět

nevědět
je
o k

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

Chyba! Ukáže se totiž, že každé dítě je jiné. Takže zase od začátku improvizujete za pochodu.

V tomto ohledu se rodičovství od umělecké tvorby zase tolik neliší. Nikdy na to nevyzrajete a nikdy nemáte jistotu, že víte, co děláte. Co fungovalo posledně, tentokrát nemusí zabrat. Tohle platí pro všechny umělce, i pro velikány.

„Nikdo nic neví," prohlásil o Hollywoodu scenárista William Goldman. „V celém filmovém průmyslu nenajdete jediného člověka, který by dokázal s jistotou říct, co bude fungovat. Pokaždé je to jen odhad; a při troše štěstí je aspoň kvalifikovaný."

A stejně jako pro Hollywood tohle platí pro všechna další umění, a když na to přijde, vlastně pro celý svět. Nikdo prostě nežije tak dlouho, aby se toho o čemkoli stihl naučit opravdu hodně. Spisovatel Ernest Hemingway to vyjádřil takhle: „Všichni jsme učni v řemeslu, ve kterém se nikdo nikdy nestane mistrem."

Zjištění, že nikdo nic neví, může být děsivé, ale taky nesmírně osvobozující, když ho skutečně přijmete za své. Jestli nikdo nic neví, proč by vám nemohlo vyjít to, co chcete dělat? Jestli nikdo nic neví, můžete si věci rozmyslet a udělat po svém. Jestli nikdo nic neví, pak vám nikdo nemůže říkat, co máte dělat.

**„Nevzpomínám si v životě na jedinou chvíli,
kdy bych si při sledování dospělých neříkala,
že to snad musí být nějaká velká šaráda,
kterou spolu všichni společně hrají.“**

— DORIS LESSING

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

PŘIJĎ SI NA TO SÁM.

Jednou jsem na dětském hřišti viděl ceduli s nápisem:

VAŠE DĚTI SI PORADÍ
BEZ VAŠICH RAD A PŘIPOMÍNEK.

Navrhuju udělat si podobnou ceduli a pověsit si ji tam, kde tvoříte:

PORADÍŠ SI
BEZ RAD A PŘIPOMÍNEK.

Plníme si hlavy všemožnými návody a neustále hledáme rady a doporučení druhých. Kupujeme si knížky, chodíme na kurzy a čteme články. Na sociálních sítích sjíždíme lifehacky a tipy

influencerů. Srovnáváme vlastní reálný život s pečlivě naaranžovanými výjevy, které na internetu zveřejňují naši známí i úplně cizí lidé. Říkáme si, že stačí najít pravý návod, a konečně přijdeme na kloub tomu, jak máme žít.

Kdo si ale dokáže užít nějakou legraci, když má hlavu plnou pokynů? To je jako být na hřišti dítětem, kolem kterého krouží přehnaně opatrný rodič a pokřikuje: „Pozor! To nedělej! Počkej! Opatrně! Spadneš!“ Nebo jako koupit si sběratelské LEGO, které v podstatě nutí děti stavět nábytek z IKEY. „Stačí postupovat podle těchhle devadesáti devíti matoucích kroků. Když se jich budeš držet, postavíš přesně to, co vidíš na krabici!“

Zkuste odolat pokušení a nepídit se po návodech. Zkuste si na to přijít po vlastní ose.

„Jak začít s výchovou dítěte.
Pravidlo jedna: nechte ho být.
Pravidlo dva: nechte ho být.
Pravidlo tři: nechte ho být.
V tom tkví celý začátek.“

— D. H. LAWRENCE

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

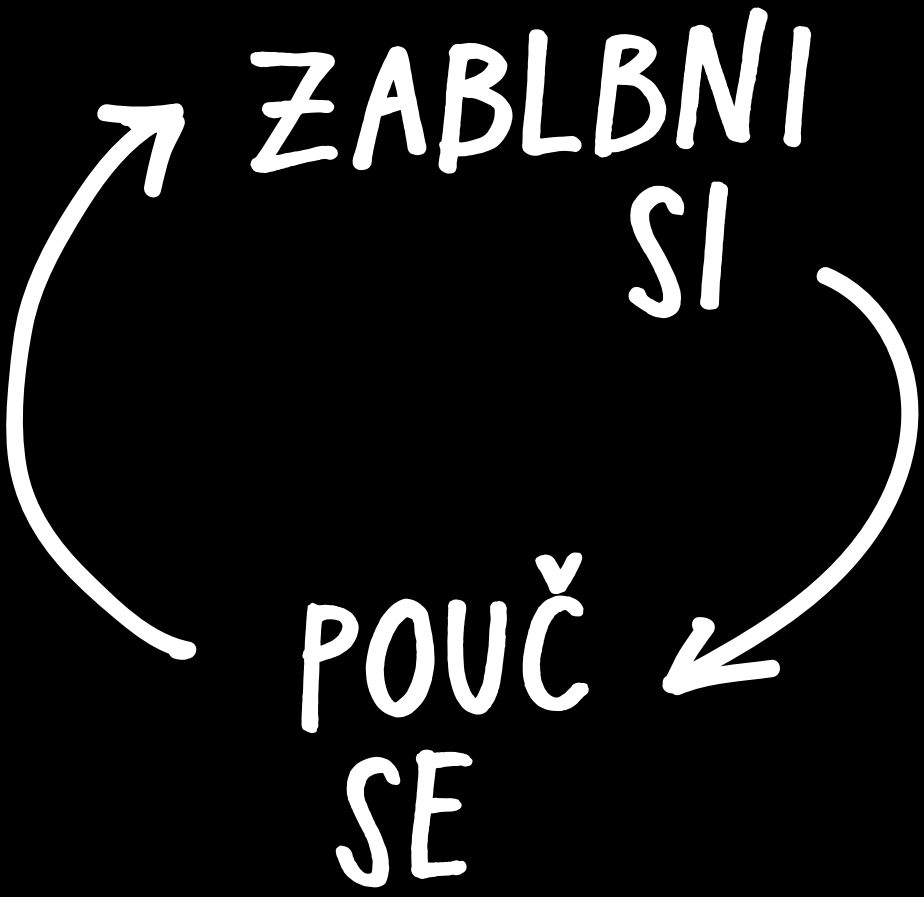

Když si na něco přijdeme sami, uloží se to hlouběji a vydrží déle, než to, co nás naučili druzí. Geniální jazzový pianista Bill Evans svému bratrovi Harrymu řekl, že by ho ty hudební fígle, o které se snaží, mohl naučit za dvě minuty, ale že ho nechce připravit o radost z toho, že na to přijde sám. Evans tvrdil, že když žákovi prozradíte moc, „připravíte ho o motivaci, protože nemá co objevovat".

A navíc: fakt, že někdo vypadá, že ví, co dělá, nemusí nutně znamenat, že dokáže vysvětlit, jak na to. Jeden z nejvěhlasnějších textařů všech dob, Paul McCartney, neochvějně prohlašuje, že netuší, jak psaní písní vlastně funguje. Je to ostatně první věc, kterou říká lidem, kteří si za ním přijdou pro radu: „Nevím, jak se to dělá. Jeden by řekl, že to vědět budu, ale tohle není jedna z těch věcí, které se člověk někdy naučí."

Ani učitelé, kteří dokážou přesně vysvětlit, co vědí i co dělají, vám nemůžou říct, co přesně máte dělat *vy*. Můžete mít ty nejlepší učitele, ale nakonec se stejně všechno musíte naučit sami.

Když jsme nuceni si na věci přicházet po vlastní ose, dospějeme k vlastním objevům. Desítky let předtím, než se objevily tutoriály na YouTube, se kytarista Adrian Belew učil z poslechu desek.

Protože neměl ponětí o všech studiových tricích, které stály za mnoha jeho oblíbenými nahrávkami kytaristů jako Jeff Beck nebo Jimi Hendrix, našel si vlastní způsob, jak jejich zvuk replikovat bez

Volně šiřitelná ukázka z knihy Neříkej tomu umění: 10 způsobů, jak znovu tvořit jako děti

efektových pedálů a všelijakého vychytaného vybavení. Říká, že mu experimenty dodaly „touhu přimět kytaru, aby vyluzovala zvuky, které by kytara vydávat neměla“. Belew by se dost možná nestal Belewem, kdyby měl všechny informace na dosah ruky tak jako dnešní mladí hudebníci.

Náš svět je zaplavený informacemi. Úplně se z něj vytrácí *úžas*. Myslíme si, že potřebujeme víc informací, ale ve skutečnosti potřebujeme trávit víc času tím, že se pokoušíme přijít si na věci sami, tápeme, zkoumáme, ztrácíme se, vzdorujeme frustraci a objevujeme něco vlastního.

„Pokaždé, když dítě
něco naučíme,
připravíme ho o možnost,
aby to vykoumalo samo.“

— JEAN PIAGET

Ukázka z knihy Neříkej tomu umění

Austin Kleon

Jan Melvil Publishing

www.melvil.cz

Kniha je dostupná v tištěné i elektronické podobě.